

SPOROČILO ZA JAVNOST

DODATKI ZA STALNO PRIPRAVLJENOST: ŠOU V LJUBLJANI ZAHTEVA USTREZNE UKREPE!

Ljubljana, 6. januar 2015 - V preteklih tednih je javnost pretresla nova afera s področja visokega šolstva, tokrat v zvezi z nezakonito izplačanimi dodatki za stalno pripravljeno na devetih fakultetah Univerze v Ljubljani. Kljub temu, da so ljubljanske fakultete od leta 2009 nelegalno izplačale skupno več kot milijon evrov dodatkov za stalno pripravljeno, niti ministrstvo niti Univerza ne nameravata ukrepati. Na Študentski organizaciji Univerze v Ljubljani (ŠOU v Ljubljani) se nam zdi tovrstno sprenevedanje pristojnih institucij nezaslišano, saj gre za nezakonito porabo javnega denarja, ki je namesto v izboljšanje kvalitete visokega šolstva romal v zasebne žepe.

Zaposleni devetih fakultet ljubljanske univerze so si od leta 2009 izplačali več kot milijon evrov nezakonitih dodatkov za pripravljeno kljub temu, da za to ni nobene pravne podlage ali vsebinskih razlogov. Poleg tega so si nekateri dekani dodatke odredili kar sami, brez soglasja rektorja, ki bi ga v skladu z zakonom potrebovali. Tako so poleg redne plače prejeli več kot 700 evrov bruto dodatka za stalno pripravljeno, ki je sicer namenjen tistim javnim uslužbencem, ki morajo zaradi potrebe nujnega prihoda na delo izven delovnega časa biti ves čas dosegljivi. Ob vsem tem se marsikateremu študentu porodi vprašanje, zakaj tako "stalno pripravljeno" profesorji potrebujejo po več tednov za popraviljanje izpitov ali odgovor na elektronsko pošto.

Kar nas na ŠOU v Ljubljani najbolj preseneča, je to, da se nobena od pristojnih institucij – niti Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, niti Univerza v Ljubljani – ob razkritju nepravilnosti ni zavzela za reševanje nastale situacije. Ministrstvo si je preprosto opralo roke in se sklicevalo na avtonomnost univerze, medtem ko se rektor Univerze v Ljubljani Ivan Svetlik spreneveda in trdi, da bi naj šlo za nenamerne kršitve. Kljub temu, da je dejanje zaposlenih na devetih fakultetah nezakonito, se bodo ti izmazali nekaznovani: vračali bodo zgolj dodatke, ki so jih prejeli zadnjih 10 mesecev, čeprav so jih nekateri prejeli precej dlje časa, tudi po več let. Na ŠOU v Ljubljani zahtevamo, da prejemniki dodatkov ves nezakonito pridobljen javni denar vrnejo, saj gre za sredstva, ki so namenjena zagotavljanju kvalitetnega študijskega procesa za nas, študente. Čeprav zakonodaja vračila celotnega zneska ne predvideva, vztrajamo pri tem, da univerza kot moralna avtoriteta z javnim dejanjem ravna odgovorno.

Dejstvo, da si je toliko visokošolskih učiteljev brez slabe vesti zvišalo plače brez kakršne koli pravne podlage, nam zbuja skrb nad prihodnostjo slovenskega visokošolskega sistema, ki se očitno bolj kot na samo kvaliteto študija osredotoča na finančne koristi zaposlenih. Več kot milijon evrov sredstev, ki so se vsa ta leta porabljala za nezakonito izplačane dodatke, bi lahko bila namenjena tja, kjer so bolj potrebna: v obnovitev inventarja in izboljšanje študijskih pogojev, subvencionirano prakso na programih, kjer je ta praksa obvezna, ekskurzijam in dodatnim izobraževanjem za najbolj nadarjene študente ter pomoči socialno ogroženim študentom (na primer, manjša vpisnina, brezplačni učbeniki in didaktični pripomočki).

Rekorderka med fakultetami, ki so izplačale največ dodatkov, je Ekonomska fakulteta; ta je po drugi strani v lanskem študijskem letu želela vpisnine študentom zvišati kar za 600 %. Po eni strani študij

postaja za študente vse dražji, kvaliteta se niža (na primer, na Fakulteti za družbene vede so v lanskem letu z izgovorom varčevanja znižali število kontaktnih ur), hkrati pa smo priča temu, da si zaposleni na nezakonit način višajo plače. Zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da sta med prejemniki dodatkov dva izmed aktualnih ministrov oba bivša profesorja Ekonomske fakultete: Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport, ter Dušan Mramor, minister za finance, ki si je v času dekanovanja dodatek v višini 950€ izplačal kar sam. Minister za finance je včeraj izjavil, da ne namerava odstopiti, ker njegova odločitev naj ne bi imela javnofinančnih posledic, saj so sredstva nadomestili z zmanjšanjem števila zaposlenih. V svojem "opravičilu" je tako nezavedno izpostavil samo jedro problema: medtem ko si univerzitetna elita vztrajno viša plače z različnimi dodatki in avtorskimi honorarji, se po drugi strani varčuje na študentih ter mladih raziskovalcih in asistentih, ki se jih izkorišča s prekerimi oblikami zaposlitve.

Afera toliko bolj bode v oči zaradi napovedanih sprememb Zakona o visokem šolstvu, ki predvidevajo prehod iz programske na institucionalno akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov. Ta bi namreč univerzam dala še večjo avtonomijo pri zagotavljanju kakovosti, zunanji nadzor nad visokošolskimi institucijami, ki ga je do sedaj vršila NAKVIS, pa bo minimaliziran. Nacionalni program visokega šolstva (NPVŠ) je sicer tako spremembo sistema predvidel, vendar ob pogoju visoke kulture kakovosti na visokošolskih institucijah. Ker izplačevanje dodatkov ni osamljena afera zadnjih let (spomnimo se samo izplačevanja astronomskih avtorskih honorarjev, prodaje avtorskega dela študentke na mariborski Ekonomsko-poslovni fakulteti, odkritje plagiatov in odvzem naziva redni profesorici na ljubljanski Fakulteti za družbene vede, afera z magistrsko nalogo nekdanje predsednice Vlade) se kultura kakovosti postavlja pod vprašaj, s tem pa tudi legalnost in legitimnost napovedanih sprememb visokošolskega zakona.

KONTAKT: Maja Burja, resor za komuniciranje in razvoj ŠOU v Ljubljani, 041 691 383